

Чер-черниң Советтериниң ажылын бедик деңгелге көдүрөр

РСФСР-ниң болгаш өске-даа эвилдеп келген автономнуг республикаларныч Дээди Советтеринге соңгудалар канчаар-даа аажок улуг көдүрүлүшкүн-биле, бүгү улустун байыралам болуп эрткен. Соңгудалар болза, совет нийтиледиги чаңгыс эвинч көргүзүү, совет демократияныч тилдегени болуп эрткен.

Бистиң областың ажылчы чоннары соңгудаларга 100 хуу иривип, коммунистерниң болгаш партия кежигүнү эвестерниң сталинчы блогунун кандидаттары дээш 99,88 хуу бадылавышаан, оң-биле большевик партияга, совет чазакка, улустарныч улуг башкызы эш Сталинга кызыгаар чок ынакшылын болгаш бердингенин база катап көргүскөн.

Соңгудаларга белеткел ажылы болза чер-черниң Советтериниң ажыл чорудулазын улам-на чаа чадже көдүрүрүнчеге улганшышкыныч болуп эрткен.

Советтериниң күсөкчи комитеттери болза, соңгукчуларныч саналдарын болгаш даалгаларын байырлар мөөңгөчү, ол саналдарын боттандырар талазы-биле тодаргай хемчеглерин чаа соңгуктан Советтериниң бир дугаар сессияларында шийитирлээр ужурул турган. Ындыг турбуза, Улуг-Хем район Советиниң күсөкчи комитети соңгукчуларныч саналдарына чаа соңгуктан Советтериниң бир дугаар сессияларында шийитирлээр ужурул турган. Ындыг турбуза, Улуг-Хем район Советиниң күсөкчи комитети соңгукчуларныч саналдарына чаа соңгуктан Советтериниң бир дугаар сессияларында шийитирлээр ужурул турган.

Чаа соңгуктан Советтериниң бир дугаар сессияларына күсөкчи комитеттери соңгуктан турган депутаттарныч талазында күсөкчи комитеттерниң эргим чазакка болгаш улустарныч улуг башкызы эш Сталинга кызыгаар чок ынакшылын болгаш бердингенин база катап көргүскөн.

Область Советиниң бир дугаар сессиязынга облүкүсөмнүн ажылында четпестерни депутаттар шыңгыш шүгүмчүлөгүз. Облүкүсөмнүн даргазы эш Чимбань болгаш оң орадакчызы эш Гусевтиң четпес ажылдарын, ылангыч Тере-Хөл, Тожу, Моңгун-Тайга, Өвүр болгаш өске-даа райондорунуң негелде делегерлерин эелдек өзү-биле дүрген хандырып бербей, оздалдып, саададып турарын, облүкүсөмнүн талазында бодунуң килдистерин өзүлүг ууртпай турарын демделген турган. Облүкүсөмнүн хой саныг шийитирлээр үндүргөш, оларныч күсөлдөзүн хынал негээр ажылды көчүгү багай чорудуп турарын депутаттар демделгезин, облүкүсөмнүн ажылын чаа өзү-биле эде тургузарын хулаяткен.

Ол ышкыт эш Арлаңмайын күсөкчюмнүн кежигүчүгө соңгук турганда областың саяды шүгүмдүндө улуг четпестерин дугайын депутаттар шыңгызы-биле шүгүмчүлөгүз.

Область Советиниң бир дугаар сессиязынга областың көдө ажыл-агый эргелигиниң начальныгы эш Цеменкоуну, саяды килдизиниң эргелекчизи эш Кошкарвотун, коммунал килдизиниң эргелекчизи эш Гушниниң орук килдизиниң эргелекчизи эш Намчактын, кадык камгалалыныч килдизиниң эргелекчизи эш Моисеевтиң четпес ажылдарын депутаттарныч талазында шыңгыш сагындырган.

Ол чикектиг шүгүмчүлөдөр область Советиниң мурнуку сессияларында удаа-дараа болуп келген хирезинде облүкүсөмнүн болгаш оң даргазы эш Чимба, оң чамдык кежигүчү ош шүгүмчүлөдөрдөн боттут түңгөлдөрүн албай турар. Бу дугайын облүкүсөмнүн кежигүчү эш Арлаңмайын удурутпай турары—облүкүсөмнүнүң ажылы тодаргай херечи болуп. Область Советиниң бир дугаар сессиязынга депутаттарныч талазында шыңгыш сагындырып берген турбуза область саяды ажылы ам-даа хомудашкында турбушаан.

Область улустур болгаш аш-чөм баараныр четир саныг элек бар турунда-ла облүкүсөмнүнүң талазында

Коммунистерниң болгаш партия кежигүнү эвестерниң сталинчы блогу дээш совет улус чаңгыс аай бадылаан

Найсылалдың ажылчы чоннарының бадылаашкыны турган. Хүндүскүнүн ийи шакта даңгыга кирген бүгү соңгукчулар бадылашканнар.

Замос-воречье, Даг-найт чуртталга бакычтары, асфальтиг магистральдер маңа сталинчы беш чыл планнарының чылдарында төртүнгөн.

Москворецкий соңгуду округунун ажылчы чоннары РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттың кандидаттыгына улуг Сталинниң шыңгы соратниги Лаврентий Павлович Берияны депшиткеннер.

№ 20 соңгуду участкага Владимир Ильич аттыг заводтун ажылчыларын, инженер болгаш техниктиг ажылдакчыларын улуг бөлү бадылаан. Ол бүдүрүлгө, найсылалдың мурнакчы бүдүрүлгелериниң бирээзи. Уда-дараа-биле мастерлер, токарлер, слесарьер биолетеньнерни сукупал турганнар.

Найсылалдың Дзержинский соңгуду округу, Маңа ССР-ниң Министрлер Чөвүлөнигиң Даргазын Орадакчызы улуг Сталинниң шыңгы соратниги Николай Александрович Булганин бадылашкан. Даң адарыныч ырак бетинде-ле чүс-чүс соңгукчулар бадылаашкыны пунтузунче чоруп турганнар.

1920 чылда Владимир Ильич Ленинни ийи катап чүве чугаалааны Пушечной кудумчусунда төгүлүгү бажына, амгы уран-чүдүлгө ажылдакчыларының Төп бажынынга № 1 соңгуду участкага турган.

...Регистрация столундан уда-дараа-биле: ажылчылар, эртемденер, бажыч ээлери биолетеньнерни алгылап, боттарының хамааты хүлээлгелерин улуг өөрүшкү-биле күсөлдү турганнар. 37 дугаар участкага соңгукчу Игнатий

Совет улус коммунистерниң болгаш партия кежигүнү эвестерниң сталинчы блогу дээш совет улус чаңгыс аай бадылаан

Найсылалдың ажылчы чоннарының бадылаашкыны турган. Хүндүскүнүн ийи шакта даңгыга кирген бүгү соңгукчулар бадылашканнар.

—Бо хүн бисте улуг байырлар, эштер! Сеткил сагыштың ханызындан чугаалаары күзөңчү-дир, Кремльде бистиң эргим ынак баштычымыс дыңназын: бөдүүн совет кижилер, бистиң дугайымыста сакыш салышкыны дээш, четирдизис, эш Сталин!

Калининский соңгуду округунун ажылчы чоннары РСФСР-ниң Дээди Советиниң соңгудаларының хүнүгө улуг байырлар ышкыш белеткенгенер. Маңа улуг Сталинниң шыңгы соратниги эш Н. С. Хрущев бадыладыр.

Он беш дугаар соңгуду округу «Компрессор» заводтун клубуна турган. Анаа колдунда-ла «Компрессор» заводтун ажылчылары бадылаар турган. Олар бүгү улустун байырларын бүдүзүндө алдарлы-биле ажилдааннар. Февраль 18-тиң дүңезинде дына хой стахановчулар боттарының нормаларын 4—5 катап аяктырганнар.

Заводтун хоочун ажылчыны эш Спирин кирип олурган. Оң соо-биле кадыгы, ийи элөөдө урулганы. Дүңези эелчеге ажилдап турган токарлер Севериниң, Ефанов, Агапов олар база бадылаары-биле келгенер. Олар 5—5 эелчегини нормаларын күсөлдөп турганнар.

—Мен, тайбың, аас-кежиктиг, өөрүшкүлүг чуртталга дээш бадыладым, Сталинчи Конституция херек кырында бо-дур. Мээң-биле коңа ийи олгум турлар, олар дээди өөрдилгелер. Бөдүүн ажылчы мен, моң дугайын маңа бодап шыдаар турган мен бе...—деп 11 дугаар участканун 74 харлыг соңгукчу эш Монов чугаалаан.

Калининский соңгуду округунун бүгү соңгукчулары хүндүскүнүн 1 шакта бадылашканнар.

Сталинский соңгуду округун дириг чечетер, хевистер, чуруттар-биле наасталкан турган. Маңа электри лампа заводунун директору Сталинчи шаңналды лауреады Г. М. Цветков бадылакан.

Биолетеньнерни хаарнактарже сунушпаан, дына хой соңгукчулар боттарының күзөл-бодалдарын илередип турганнар.

Агриппина Андреевна Карасеваның өөңү ишти 17 кижиге тос оолдары болгаш уруулары, оларныч кадылары, ашактары, уруулары. № 2 соңгуду участкага Агриппина Андреевна эрте эрте чедип келген. Ол бодунуң өг-бүлөзүн мурдунда байыр чедирип, бодунуң шалдакы колечик чораян амдыралын амгы чуртталгазынга деннеп чугаалаан. Оң хөрөөнде «Иениң алдары» орденниң бир дугаар чегреси чагыннап турган.

Карасеваларныч улуг өг-бүлөзү дег соңгуду участканун соңгукчуларының хой кезин эрте бадылашкан.

Округтун соңгуду комиссиязынга Ленинградтың Дировский соңгуду округунун ажылчы чоннарында чагаа келген. Сталин дээш бадылаар аас-кежиктиг дугайын чугаалавышаан, Ленинградчыларныч бизниси: «Эртим эштер, москвачылар, бис боттарымыстың бүгү күштеринисти, биливинисти болгаш дуржулгавысты биске улуг баштычы болгаш башкы эш Сталинниң көргүскени бедик идегелин күсөлдөргө бээривисти силерге бүзүредип тур бис».

Дүшө-ле Сталинский соңгуду округуна бүгү соңгукчулар бадылашканнар. (СЭТА).

Тываның ажылчы чоннарының чаңгыс эп-сеткили Биолетеньнерде бижимелдер

Бадылаашкыны эгелээриниң ырак мурдунда-ла Кызыл хоорайныч № 3 соңгуду участкагы соңгукчулар шүжүк эгелээни. Оларныч аразында буурул ак баштыг, 80 харлыг Кнуцарев ирейден эгелээш анык соңгукчу 18 харлыг Сабелинге чедир анык-бүрү ажылдарлыг кижилер чыгып кээп турган. Кырганнар хоорейки, аныктар таңылап, көлөп байырлар турунда тагыт-ла алды шакта радио-биле Совет Эвилелинчү Күрүңе Гимнизи ырлап келген.

Сталин аттыг культура бажынында № 3 соңгуду участкагы даргазы эш Харламов бодунуң өзгө сөзүн чугаалавышаан, бадылаашкыны бээринче соңгукчуларны чалаан. Башгай келген соңгукчуларны оң улуу болгаш эң хөгүлү болуп турган 80 харлыг Кнуцарев ирей биле анык соңгукчу Сабелин, база бадылаашкыны үш улай бир дугаарында берип турар 62 харлыг Сиротина оларны баштады соңгукчулар бадылаашкыны берип киришкен. Кежээкиниң 3 шак аякып турда-ла даңгыга кирген соңгукчулар бадылаашкыны чүс хуу берипкен.

Дүңезиниң 12 шак четкен. Участоктун соңгуду комиссиязының даргазы эш Харламов бадылаашкыныч органиастыг болгаш идея-политик талазы-биле бедик көдүрүлүшкүнү болуп эрткен чугаалааш, бадылаашкыныч доовулган чарлаан.

Санаашкының үзүндө биолетеньнерде соңгукчуларныч бизниси:

— Эрчим Николай Яковлевич, силерни бодунуң шыңгы төлөм кылдыр санап, бисти коммунизмге, аас-кежиктиг амдыралче эглиш чокка ашар чыдар Төрөөн адавыс, ынак башкымыс эш Сталин дээш мога чок ажилдаарыңарны күзөп, силерни бадылап тур мен.

— Делегейде тайбыңчы бир дугаар индирни бистиң күчүлүг совет күрүнесин улам-на чекетелип, улам-на мөгөжиниң дээш, Дээди Советке бодунуң төлөм бир дугаар бадылап тур мен.

— Эрчим өңдүүвүс улуг ада-өгөвө: эш Сталин үр чылдарда чурттазын дээш бадылап тур мен.

Соңгукчуларныч биолетеньнерде бизниси хой саныг патриоттук сестери болза, совет кижилериниң большевик партияга, совет чазакка, улуг башкы Сталинга кызыгаар чок ынакшылын болгаш бердингенин көргүзүп турардыр.

Соңгукчуларныч биолетеньнерде бизниси хой саныг патриоттук сестери болза, совет кижилериниң большевик партияга, совет чазакка, улуг башкы Сталинга кызыгаар чок ынакшылын болгаш бердингенин көргүзүп турардыр.

Тываның ажылчы чоннарының чаңгыс эп-сеткили Биолетеньнерде бижимелдер

Бадылаашкыны эгелээриниң ырак мурдунда-ла Кызыл хоорайныч № 3 соңгуду участкагы соңгукчулар шүжүк эгелээни. Оларныч аразында буурул ак баштыг, 80 харлыг Кнуцарев ирейден эгелээш анык соңгукчу 18 харлыг Сабелинге чедир анык-бүрү ажылдарлыг кижилер чыгып кээп турган. Кырганнар хоорейки, аныктар таңылап, көлөп байырлар турунда тагыт-ла алды шакта радио-биле Совет Эвилелинчү Күрүңе Гимнизи ырлап келген.

Сталин аттыг культура бажынында № 3 соңгуду участкагы даргазы эш Харламов бодунуң өзгө сөзүн чугаалавышаан, бадылаашкыны бээринче соңгукчуларны чалаан. Башгай келген соңгукчуларны оң улуу болгаш эң хөгүлү болуп турган 80 харлыг Кнуцарев ирей биле анык соңгукчу Сабелин, база бадылаашкыны үш улай бир дугаарында берип турар 62 харлыг Сиротина оларны баштады соңгукчулар бадылаашкыны берип киришкен. Кежээкиниң 3 шак аякып турда-ла даңгыга кирген соңгукчулар бадылаашкыны чүс хуу берипкен.

Дүңезиниң 12 шак четкен. Участоктун соңгуду комиссиязының даргазы эш Харламов бадылаашкыныч органиастыг болгаш идея-политик талазы-биле бедик көдүрүлүшкүнү болуп эрткен чугаалааш, бадылаашкыныч доовулган чарлаан.

Санаашкының үзүндө биолетеньнерде соңгукчуларныч бизниси:

— Эрчим Николай Яковлевич, силерни бодунуң шыңгы төлөм кылдыр санап, бисти коммунизмге, аас-кежиктиг амдыралче эглиш чокка ашар чыдар Төрөөн адавыс, ынак башкымыс эш Сталин дээш мога чок ажилдаарыңарны күзөп, силерни бадылап тур мен.

— Делегейде тайбыңчы бир дугаар индирни бистиң күчүлүг совет күрүнесин улам-на чекетелип, улам-на мөгөжиниң дээш, Дээди Советке бодунуң төлөм бир дугаар бадылап тур мен.

— Эрчим өңдүүвүс улуг ада-өгөвө: эш Сталин үр чылдарда чурттазын дээш бадылап тур мен.

Соңгукчуларныч биолетеньнерде бизниси хой саныг патриоттук сестери болза, совет кижилериниң большевик партияга, совет чазакка, улуг башкы Сталинга кызыгаар чок ынакшылын болгаш бердингенин көргүзүп турардыр.

Соңгуду хаарнааның чанынга кырганның чугаазы

САРЫГ-БУЛУН, (телефон-биле). Эрзин районунун Мөрөнде соңгуду участкага 83 харлыг колхозчу Шоожун кадык февраль 17-ниң кежээзинде чедип келген. Шоожун эгече ол хондур участкага чыгалан соңгукчуларга эрчи феодализм үзүндө дээржене чоңунуң аар берге чуртталгазын болгаш Совет эрге чыгырга үзүндө херээжине чоңунуң эр улус-биле ден эргелиг, аас-кежиктиг чырык чагаай амдыралда чурттал чуртурун чугаалап хонгаш, эртенгиңиң 6 шакта соңгуду хаарнааның биолетенин салып кирип тура чугаалааны болза:

—Мен чурттал келген назымында Совет эрге-чыгырга үзүндөгү ышкыш аас-кежиктиг көлгүт омак, байлактыг чуртталга көрбөз мен. Мен колхоз кежигүчү мен, кырган-даа болузма иш-ажыл хүнүмүнүн нормазын күсөлдөтм. Дайын чок болуптай Тайбың херээ делгезерин! Улуг башкы Сталин улам-на улуг назы назыламын! — дээн.

Ол соңгуду участкага соңгукчулар бадылаашкыны чүтлө 30 минутта, Ак-Тей участкага — 45 минутта, «Чаа орук» колхозта участок — 1 шак 50 минутта бадылаашкыны ажылын доозуп, районунуң бүгү соңгукчулары нийтизип эртенгиңиң 9 шак 45 минутта 100 хуу бадылаашкыны берип дооскан.

С. ИРМА.

аас-кежиктиг көлгүт омак, байлактыг чуртталга көрбөз мен. Мен колхоз кежигүчү мен, кырган-даа болузма иш-ажыл хүнүмүнүн нормазын күсөлдөтм. Дайын чок болуптай Тайбың херээ делгезерин! Улуг башкы Сталин улам-на улуг назы назыламын! — дээн.

Ол соңгуду участкага соңгукчулар бадылаашкыны чүтлө 30 минутта, Ак-Тей участкага — 45 минутта, «Чаа орук» колхозта участок — 1 шак 50 минутта бадылаашкыны ажылын доозуп, районунуң бүгү соңгукчулары нийтизип эртенгиңиң 9 шак 45 минутта 100 хуу бадылаашкыны берип дооскан.

С. ИРМА.

Бакуда „Нина“ музейде

БАКУ. Искра кудумчусунда № 102 бажы — Бакуда төгүлүгү черлеринч бирээзи: Анаа партияныч «Нина» деп чакыт типографиязы туруп турган. Ленинчи «Искра», сталинчы «Брэдло», марксизм-ленинизмниң классиктиг чугаалдарын, большевикчи хуудустарын аңа парлап үндүрүп турган.

«Искра» солунуң баштайгы дугаарының үгүн хүндөдөн бээр бежеи чыл болганы-биле «Нина» музейге көргүзүп чүдүлгелерин дыка хойну немер четчелээ. Оң кол черинде — Ленинчи

Бүгү делегейге тайбың дээш!

Февраль 18-тиң эртенинде Кызыл хоорайныч ажылчан кудумчусунда 4 дугаар школага 9 дугаар соңгуду участкага хамаарышан соңгукчулар бөдү-бөдү-биле шүжүк эгелээнер. Ло-зун, туктар-биле шийетинген автомашиналарда кижилер туктарын тутканыр-шоорлуг шүжүк кээп турганнар. Ол болза, колхоз каадырлары белеткээриниң 2чыл хуусаалыг школының дыңдакчылары болгаш ажилдакчылары.

Соңгукчуларныч четикпей манал турган. 6 шак чедип келген. Коммунистерниң болгаш партия кежигүчү эвестерниң сталинчы блогунуң идегелдиги кайрады Н. Я. Дьяковту бадылаар дээш дүңезиниң 2—3 шактардан эгелеш чыгып келген соңгукчуларныч участок комиссиязының даргазы эш Семен бадылаашкыны берип эгелээринче чалаан.

Бадылаашкыны эгелээш. Бир дугаарында колхоз каадырлары белеткээриниң 2чыл хуусаалыг школада библиотека эргелекчизи Ранса Криптова, хой уруглугу не Анна Постукова, Сүт-Хөл районунда Калинин аттыг колхозтун даргазы турган көчүгү эки өөрөңки Моңгун Ба-зытпа, февраль айда чүк сөөртүр планын 130 хуу күсөлдөп болгаш капитал септелге чокка автомашиназын 102,237 километр маңаткан АТК-ныч алдарлыг

Бистиң аас-кежиктиг, өөрүшкүлүг чуртталгавыс дээш!

БАЙ-ХААК, (телефон-биле). РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгудалар канчаар-даа аажок патриоттук улуг көдүрүлүшкүнүнүң үзүндө эртин турган. Эртенгиңиң 6 шакта бүгү соңгуду участкага 740 кижиге бадылаан. «Револуцион чалбыгызы» колхозка бир дугаарында 95 харлыг колхозчу эш Едокимов бадылаан. Оң чугаалааны болза:

— Кырганнар дугайында эш И. В. Сталинниң улуг сагыш-салышкынынга четирдим, бистиң улуг баштычымыс болгаш башкымыс эш И. В. Сталин аңа-да хой-хой чылдарда узун назылыг чурттаар болзун!

Ол-ла колхозтун колхозчузу эш Чистобеев бодунуң кол ажылында аңгыда азыттарныч 15 комплекти дериг херекселдерин септеп бээр хүлээлгени алган.

«Кызыл партизан» колхозта орденниң партизан эш Котовников участкага бир дугаарында келгеш биолетенини

хаарнакче сунаш, оң чугаалааны:

—Ленин—Сталинниң улуг партиязын биске берген культурулуг амдыралы дээш бадылап тур мен. Төрөөн чуртумунуң херээ дээш бар турар бүгү күжүмү бээр мен—дээн.

Бай-Хаактың соңгуду участкагунуң анык соңгукчузу эш А. Шишаков бир дугаарында бадылаан, оң чугаалааны болза:

—Бистиң аас-кежиктиг дээш, бистиң тилдегелеринисти тургузучузу улуг Сталин дээш бадылап тур мен.

Элегес совхозтун соңгукчулары — септекчилер соңгудалар хүнүгө алган хүлээлгени алдарлы-биле күсөлдөткен.

Районунуң 12 соңгуду участкага бүрүзүнде урулгар өрзөли, дежунайлаашкыны органиастаан, 32 шамакты азыттар, 6 автомашина улус дажып ажилдап турган.

Эртенгиңиң 9 шакта районда бүгү соңгукчуларныч 50 хуузу бадылааннар.

С. ТУШКОВ.

Соңгудаларга ажил-ишчи ужуражышкыны

ЧАА-ХӨЛ, (телефон-биле). РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгудалар хүнүгө чедир 5 кубометр тудут ылакай белеткел, дажып алыр дээниң 64 кубометр чедирген болгаш 353 центнер үзүрүнни белеткел, арылап алышаан чакыш тарылданып чөсөк-херекселдер септелгени доозуп алыр дээш хүлээлгени күсөлдөткен Ленин аттыг колхозтун колхозчу соңгукчулары Суг-Бажы соңгуду участкага бадылааш

Социалистиг көдээ ажил-агый болгаш ону моон соңгаар хөгжүдөрүнүн сорулгалары

И. А. БЕНЕДИКОВ,
ССРЭ-нин Көдээ ажил-агый министри.

(Тончүзү. Эгеиз № 34 солунда).
Бистиң чуртувустуң хой-хой районнарының мурнакчы колхозтары үзүктөл чок бедик дүжүттү алып демиселге шөлдүң аңдарылганын ханызын улгатырып турар. 22 сантиметр аңдарылганын кызыгаар эвес. Черияң аңдарылганын чоруту ханыладып тургаш дыка хой МТС-тер колхозтарны негелдиз ёзууга 25—27—30 сантиметр чедир турар. МТС-тер болгаш колхозтар хорун ханыладып херекселди хереклеп тургаш үнүштерниң эки сайыралига болгаш көдээ ажил-агый культураларының дүжүдүнүң бедикшигиниңе чоумчалыг байдалды тургузуу турар.

Сөөлгү чылдарның дургузунда совет селекциялар шенелде шинчилелдерге тараанып, тараа боттарының, үстүг культураларының болгаш сизинерниң 1.076 сорттарын шилчидип берген, оларның элзэн хойун райончуткан кол сорттар кылдыр сорттар шенеп шинчилээр талазы-биле Күрүне комиссиязындан бадылаан. Ол сорттар-биле биче дүжүттү эрги сорттары солугу чорук чуртка чүс-чүс миллион пуд тарааны немей берип болур. Оң-биле кады үезин дээш ажилдары, оларны хынамчалыг сортровкалары, арыглары, триерлер, эң эки үезинерниң шинчиленини организаастаары чугула ужуру-дузалыг.

Тараа погу-биле демиселди чүгле тарылта ээлчештирилгенин шын сагып, хорунун шын болгаш арыгларды арга-биле чорудар эвес, харын үезиниңиң поктуг чүдүлдерден арыгларындан эгел чорудар.

Колхозтар бедирлешкек болгаш кызы одуругул тарылта чаштырылганын хереклеп тургаш, чүгле чагыс ол арга-биле болгачок-ла дүжүттү бир гектардан 2—3 центнер чедир улгатырып турар.

Көдээ ажил-агый культураларының дүжүдүн бедириниң болгаш оң нити чыдааның ёзуулг элбикшилерди болза, колхозтарда бар турар дыка хой санын чуртунг удобрениени хереклээр болур.

Колхозтарны катыштырган малындан болгаш колхозчуларның боттарына хамаарышкан малындан камага турар үезинде чыл бүрүдө-ле 350—400 миллион тонна суук өдөк суун бистиң туртувус ап турар. Көдээ черлерден алдыны турар хулдуг саны 1,5 миллион тонна чедип турар. Бистиң чуртувустунг элзэн хой районнарында колхозтарның удобрениениң төтүмүс үдизини болза, торф болур. Ол канчаар-да аажок улуг хоренгини дыка хой колхозтар болгаш районнар мырнай-ла чедир аягылавын турар, мынаарга боттарында бар чуртунг удобрениени хире чергези-биле бурун аягылап турар-да болза, оларны шын эвес шыгжаанындан болгаш аягылаанындан ол удобрениелерде бар чешитип бүдүмелдери хой-хөй-биле чидип турар. Дыка хой колхозтарда өдөк шыгжаар черлер болгаш суук өдөк суун кудар черлер чок, хоренгини шын эвес чыгып турар, өдөкти торф болгаш фосфоритниң далган-биле холуштур иритпейн турар. Өдөкти ховуже чогуур үезинде сөөртпес болгаш хөрауиче шын эвес төп турар.

Чуртунг-да болгаш минералдыг-даа удобрениелерни шын болгаш бурун аягылаар чорук чооку 2—3 чылдарда чүгле ол хемчегини ачызы-биле чүс-чүс миллион пуд тарааны болгаш көдээ ажил-агыйның оске-даа культураларының элзэн хой санын продукцияларын алып арганы бээр.

Мурнакчы колхозтарны болгаш мурнакчыларның ажилының дуржулгазы болза, көдээ ажил-агый культураларының дүжүдүнүң өзүлдезин агро-техниканың комплекслиг хемчеглериниң дузасы-биле боттандырар херек. Ол хемчеглер тарылта ээлчештирилгенин шын чорудулазынга үндезилээш онза улуг аяктык бээр.

Бо бугу чүдүлдер социалистиг көдээ ажил-агыйның продукциязының хемчеглерини моон соңгаар хаяк чок улгатырының кызыгаар чок аргаларын чугаалап турар.

Машина-трактор станциялары — колхозчу бугурулгениң баштакчы күжү болур. МТС-тиң ажилында чүгле колхозчу дүжүдүнүң салым-чаяаны хамааржыр эвес, харын ниятиниң мал ажилын оң чөми-биле хандыраарының чадазы, мал фермаларының механизасташкынының деңгели болгаш малдың продуктулуг чоруунуң өзүлдезиниң темпи дика хамааржыр. Моон ужурунда Ленин—Сталинның партиязы болгаш совет казак МТС-терниң ажилдарын шийтирди-биле экижидерин шынгыг негези.

Колхозтарны улгатырар чорук МТС-терниң ажилын моон соңгаар дүрген экижидер, тракторлары болгаш көдээ ажил-агый машиналарын улам бугурукчүлү-биле аягылаар байдалдарын тургускан.

МТС-терниң дыка хөйү көдээ ажил-агыйның болгаш бистиң үлетпүрүвустүң чаарткычыларының дуржулгазын аягылаары шингээдиң, күш-ажалдың бугурукчүлүгүнүң өзүлдезин болгаш ону культураларының бедилгенин, ажилдың шынарының экижидилгенин, дүжүттүң

бедилгенин болгаш күрүнениң хөрөгенин камналгазын чедип ап турар. 1949 чылда трактор ажилдарының эки шынары дээш, бедик дүжүттү алып дээш, «эки шынарлыг трактор бригадасы» деп атты эдилээр эрге дээш МТС-терниң трактор бригадаларының ажилдакчыларының шимчээшкени калбарган.

1949 чылда бо атты МТС-терниң 9.341 бригадаларына тывыскаан. Машина-трактор станцияларының чарыкының чоруп турган үезинде трактор бригадаларының ажилына орулгачарылгалыг санажылганы непердери шимчээшкени калбарган.

Ажил шагын улам бугурукчүлү-биле аягылаар сорулга-биле ажилдың организаасташкынын шак графиказы ёзууга чорудар мурнакчы механизаторларның аргазы улуг ужуру-дузалыг. 1950 чылда шак графиказы ёзууга 10 муң аягы трактор бригадалары аягылап турган.

Шак графиказын ёзууга машиналарны техник талазы-биле үргүлчү белен тургузары, трактор бригаданың болгаш агрегат бүрүзүгө бугу сезонунг дургузунда ажилдар бугу кижилерни чогуур үезинде шилип алыры, шын таарыштыр тургузарын болгаш бичыктыларын непер турар. Тракторлар болгаш комбайнар ажилдар участоктары белеткээр, ээр черлерниң санын кызырар кылдыр чери таарыштыр болгаш артык хой чоруушкунарны чайддыр ажилдары баш бурунгаар чорудар ужурулг.

Шак графиказын ёзууга чорудар ажилдары шын организаастаарда машиналарныг техниктиг үзүк чок хандырылганын организаастаар болгаш трактор бригадаларының ажилдакчыларының чуртталга байдалын эки хандыраар ужурулг. Шак графиказының даалгаларының күсүлдезиниң чорулгазын доктаамал контролдаар чорукту боттандырар болгаш графиканы үрээр чорукту болдурар чылдагаанын дораан чайддыр эргежок чугула.

Трактор ажилдарының хемчээ улгадып, оларны чорударының хуусаазы кызырып турар-да машина-трактор станциялары моон соңгаар чер ажилының культуразын бедидер, колхозтарны шөлдериниң дүжүдүн бедидер болгаш ниятиниң мал ажилын бугу арга-биле сайырадыр аргаларын ам-даа бурун аягылавын турар.

МТС-терниң ажилдарының экижидилгенин бир чугула чүтүл болза, мергежилди каадырлары хынамчалыг шилип алыры, кижизидери, ол ышкаш бичыктылары болур. Механизаторжу каадырлары эң-не чурумнуг болгаш кызымак эр, хөрөөжөн колхозчулардан шилип алыры эргежок чугула. Ол дугайында МТС-тиң директору боду үргүлчү сагыш салыр ужурулг.

Күрүнениң планы МТС-тер бүрүзүгө мыаавла күсүлдезиниң дүрүмү болур. Ындыг турбужа, амдыга чедир элзэн хой МТС-тер оларга доктаадып берген планнары болгаш колхозтар-биле керөөжөн хуусааанда күсүлпейн турар. Бодунуң ажилдарын багай чорудуп, чамдык МТС-терде болгаш бригадаларда план күсүлпес канча-да болбас чорукту чок кылдыр херек. Ол-ла үезде колхозтар МТС-тер-биле керөөжөн ёзууга хүлээлгелерин ылап, шын күсүлдеп болгаш трактор бригадалары эки хандыраар ужурулг.

Көдээ ажил-агыйның планнашкынын, ылаңгыг трактор ажилдарының планнашкынын шийтирли-биле экижидер сорулга МТС-терниң болгаш көдээ ажил-агый организаастары, бугу колхозтарны мурнууда турар.

Трактор ажилдарының планнашкынын ылап тура көдээ ажил-агыйның бугу культураларының дүжүдүн бугу арга-биле бедиринче, мал ажилының продуктулуг чоруун бедиринче болгаш колхозтуң күш-ажалының бугурукчүлүгүнүң нити көдүрүлүшкүнүң, колхозтарны депшилгелин негелдери хемчеге уланган кол кичээлгени салган турар ужурулг.

Механизаторларның аразыга социалистиг чарышты калбартырынга дузалаар эргежок чугула хемчеглерин алып болгаш социалистиг чарыштың үезинде күш-ажалдың бугурукчүлүгүн бедидер дээш, хову аягыларын эки шынары дээш, нефть продуктуларын, артык кезектерин болгаш материалдарны камнаары дээш мурнакчы бригадаларныг демиселиниг дуржулгаларын непердериң чедип болур.

Колхоз тургузушкунуң кол сорулгазы — көдээ ажил-агый артелиерниң организаастаары, ажил-агыйның бичыкты болгаш колхозтарны нити өнчүзүн көвүдери болур деп партия болгаш казак чангыс эвес улаа айтып турган.

1946 чылда ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели болгаш ВКП(б) ТК «көдээ ажил-агый артелиниң Уставын колхозтарда үрөп турар чоруктары узуунаар хемчеглерниң дугайында» үндүрген доктаалы колхозтарны нити черин самчылдаар, колхозтуң өнчүзүн буданнаар, күш-хүннерин буданнаар, артелиерниң хөрээни эргелдениң демократтыг үнденинерин үрээр чоруктардан камгалавышаан, ону бичыклар дугайында канчаар-да аажок улуг ролды ойноан Ке-

дээ ажил-агый артелиниң сталинчы Уставы — колхозчу амдыралдың кол хоойлузу болур болгаш ону үрээрин кымга-даа чөпсөөрөвейн турар. ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң 1948 чылдың апрель 19-та «Колхозтарга күш-ажалды организаастаарын экижидер, оң бугурукчүлүгүн бедидер болгаш төлөвирин чурумчудар талазы-биле хемчеглерниң дугайында доктаалы колхозтарны организаастаары, ажил-агыйның бичыкты херекке улуг салышкын болган. Бо доктаал колхозтарда күш-ажалды организаастаарын күш-хүннүң планнашкынын, колхозчуларны күш-ажалының төлөвирин улам чаа бедик чадаже көдүрениге дузалаан. Колхозтарга улам-на хой бедик дүжүт алган мурнакчы бригадалар чавыс дүжүт алган бригадаларга бодураа чогуур аягы-биле хой орулганы алып кылдыр орулга хуваалдазының чурумун сүмелзэн.

Колхозка күш-ажал организаастаарының кол болгаш тергини таарышкан хевир болза, доктаамал бугу арга-биле бичыктыларын улуг чамдык областтарга тускайлаанчак эвеналар тургузулг, оң-биле бригадалары солуп турган. Тараа культураларын эвеналарга бичыктылар чорук улуг хажыдышкын болган, чүге дээрге, бо чорук черин бир аял улуг кезектерин быдардырынга чедирип, ыңдыг яны-биле МТС-терниң нарын техниказын болгаш колхозтарны боттарының бугурулг херекселдерин бугурумчели-биле аягылаар доктар болуп турган. 1950 чылда күш-ажалды организаастаарында абытыган хажыдышкыннарын узуунаар талазы-биле улуг ажил чорутууга, ыналча-даа ол хажыдышкыннар буруну-биле узуунаатын деп бодура болза, шын эвес. Колхозтарда бугурулгениң бригадаларын тургузуу-биле болгаш хажык чок бичыктылар, тракторларныг комбайнарныг болгаш оске-даа машиналарныг эң эки ажилдарын, база бугурукчүлүгү аягылашыныг бугу байдалдарын тургузары эргежок чугула.

Колхозтарны организаастаары болгаш ажил-агый талазы-биле бичыктылар дээрге, дуржулгалыг каадырларын шилип алып болгаш кижизидери; ниятиниң ажил-агый бугу аргалар-биле калбартыры болгаш сайырадыры, бугурулгениң нити херекселерин көвүдери, ажил-агыйның планыг удуртулгазының деңгелин бедидери, күш-ажалдыг сагалгачурумун бугу аргалар-биле бичыктылар болгаш колхозтарныг ажилында четпестер-биле демиселди чорудары болур.

1950 чылда дыка хой областтарда биче колхозтарны улуг колхозтар кылдыр катыштырар ажилдар калбарган. Бо ажил болза, көдээ ажил-агый артелини организаастаары, ажил-агыйның бичыктыларын дээш демиселдиң, колхозтарны нити өнчүзүн көвүдери дээш демиселдиң чадазы болур.

Көдээ ажил-агыйның механизасташкынының бедик хөгжүлдезиниң амгы үедеги байдалында үрмек колхозтар көдээ ажил-агыйның моон соңгаары көдүрүлүшкүнү саадып турар.

Үрмек колхозтарны катыштырып улгатырар чорук социалистиг көдээ ажил-агыйның хөгжүлдезиниң улуг базасы болур. Бо чорук болза, хоорай-биле көдөңнү аразында удурлашышкын байдалды узуунаар — коммунистг тургузуушкунуң чугула сорулгазын чедириниң шийтирлээр дугайында

Эртемнерин болгаш мурнакчы дуржулгаларының чедишкенин бугурулгеге шингээдири — күрүнениң чугула херээ

Советтик көдээ ажил-агый эртем колхозтарны болгаш совхозтарны практиказы-биле эң чок харылаалыг хожугу турар болгаш ону эртемнин чаа чедишкени-биле байдып турар. Бистиң советтик эртем бугурулгени хөрүнүгүн үнүштүгүн үзүк чок бедидерин хандыра мичуринчи агробиология ышкаш бодусту чаартырың күчүлүг чөпсө-биле, чер ажилының

тракторларын, комбайнарны болгаш оске-даа машиналарны улам бугурукчүлүгү аягылаар, чер ажилының культуразын бедидер байдалдарын тургузар.

Үрмек колхозтарны катыштырып улгатырар чорук бодунуң эки түңгелерин көргүсөн. Каткышкан артелиерни бичыктылап, ажил-агыйны таарыштырың болгаш чер башкарлыгын чорудары эргежок чугула.

Улгатыр каткышкан дыка хой көдээ ажил-агый артелиерни дарагаларына агрономнарын, зоотехниктерни болгаш көдээ ажил-агыйның оске-даа тускай эртемнигерин соңуп алган. Бо ажилга көдээ ажил-агыйның ортумак болгаш дээди эртемниг политик болгаш ажил-херек талазы-биле хынаыткан тускай эртемнигерин, ол ышкаш каткышкан улуг ажил-агыйның удуртулгазын хандырып шыдаар удуртуу болгаш организаастаары ажилдыг талазы-биле улуг дуржулгалыг көдээ ажил-агыйны билдир практиктиг кижилерин болгаш оске-даа тускай эртемнигерин шилип ап депшидер херек.

Чооку үезде бисте чыдып маап турар, додаргайлаарга күрүнениң планнарын күсүлпейн турар колхозтар чок турар байдалды хандыраар эргежок чугула. Шын хөгжүп турар колхоз хой адырларын болгаш шын организаастаары, ажил-агыйны болур ужурулг деп чүвени уттуп болбас. Бо дугайында колхоз бурзуу бодунуң ажил-агыйның шын дүжүлгенин хандыраар, тарылта шын ээлчештирилгениң системаны чоруткан болгаш шингээткен, бодунуң хөгжүлдезиниң талазы-биле тодаргай перспективтиг турары эргежок чугула.

Хөй адырлыг ажил-агыйның хөгжүлдеп болгаш бичыктышыны чүгле колхозтуң бугу адырлары, бугу фермалары болгаш бригадалары деминг аягылап, боттарының планнарын күсүлдеп болза, ам хандырынып болур. Колхозка ажилдыг чыдып калган участоктары, чыдып калган фермалар болгаш бригадалар турбас ужурулг. Колхозтуң бугурулгенин планын болгаш орулга чарылганың сметазын бригада-ларга болгаш фермаларга бугурулг даалгаларын хажык чок күсүлдеп бугу колхозчуларга албан хүлээлг болур.

Колхозтар болгаш машина-трактор станциялар бурзуу көдээ ажил-агыйның бугурулгенин планнашкынын экижидер дугайында, планын чогуур үезинде чогадып, ол планнары бригадаларга болгаш эвеналарга чедирер дугайында сагыш-салыры эргежок чугула. Даалгаларың күсүлдедериниң дугайында организаастыг удуртулганы дандыдып, үргүлчүлүгүн контролун дандыдыр болгаш колхозтуң база бригадалыг боттарының планнарын күсүлдеп дүрген чайддыр эргежок чугула.

Көдээ ажил-агыйның хөгжүлдезиниң хөрзөн шын болгаш билдилин-биле удуртуурунга көдээ ажил-агыйның бугурулгениң байдалын, колхозтарны экономуг болгаш бугурукчу аргаларын бирде-бирээ чокка билп алыры негесинер. Чамдык колхозтарны, база ол ышкаш колхозтарныг чамдык адырлары болгаш бригадаларының чыдып маап турарының чылдагаанын илередиң, чыдып маап чоруктарны узуунаар талазы-биле хемчеглерниң системаны шын доктаадыры — колхозтар, районнарың көдээ ажил-агый килдистер болгаш МТС-тер бурзууң удуртуучуларының чугула сорулгазы болур.

картофельди чайын тарыры, үнүштерин немей дозуналдырары, тарылганы бедирлешкек болгаш кызы одуругул чажары, гранулирлг хевир-биле удобрениени хереклээр, бактериологтуг удобрениени хереклээр болгаш оон-даа өске.

Бойдуштуң улуг шинчилекчизи И. В. Мичурин мынча дээ: «Колхоз тургузуун дамчыштыр коммунистг партия чериниң чаартылганың улуг хөрзөн чорудуп элзенин ажилын чоңу, кижит-орелгетенин бойдуштуң күштерин ылап күштүгү-биле ажилырга чедирерин көрүп тур мен».

Улуг эртемдөөнниң ол баш бурунгаар көрүшкүнү бистиң караавыста боттанып турар. Эртемниң чедишкенин чер ажилының төөгүзүдө кажан-даа бистиң хүнеривисте ышкаш, ол хире валбаа-биле көдээ ажил-агый культураларының дүжүдүнүң көдүрүлүшкүнүңе болгаш мал ажилының продуктулуг чоруун бедиринче хереклээр турган. Колхозчу көдөдө боттарының хүн-бүрү ажилын күсүлдеп турар, кайгамчыктыг чүдүлдерни кылып турар мурнакчыларын, чаарткычыларын хүрээниң үзүк чок өзүп турар.

Социалистиг ниятелдеде ажилчы тараанын чаа амдыралдыг иденпейлг болгаш медреселдиг тургузуучузу болу берген. Совет чуртта анаа кижит бурзууңуң күш-ажалы бедиде-биле үлетпейн турар. Күш-ажалы шаанда бузар болгаш аар чүк кылдыр санадып чоран-нындан алдарын болгаш мааталдын, эрес болгаш маадырлыг чорукту херээ болу берген. Оң эң эки шыныдылгалазы болза, колхоз бугурулгениңе чедишкениер дээш чазактың бедик шаңналарын алган көдээ ажил-агыйның мурнакчыларының санының үзүк чок өзүп турары болур. Чүгле 1947—1949 чылдарың ажилдарының түңгелдерини талазы-биле аларга, колхоз бугурулгениңе көдээ ажил-агыйның культураларының дүжүдүнүң бедикшигиниң болгаш мал ажилының хөгжүлдезиниң талазы-биле чедип алган чедишкениер дээш көдээ ажил-агыйның 120 муң аягы мурнакчылары Совет Эвилениниң орденнери болгаш медальдери-биле шаңнаткан болгаш оларныг иштиден 4 муң кижиге Социалистиг Күш-ажалдыг Маадыры деп атты тывыскаан.

Колхозчу көдөңнү мурнакчы кижилери улуг бугурулгениң бедик техниказын, ажил-агыйның организаастыг, аргаларын болгаш эртемниң база практиканы мөөңдөн билдирин аягылап тургаш, күш-ажалга бедик мергежилди болгаш чүткүлдү илередиң, кайгамчыкты дүжүттү өстүренин болгаш мал ажилының продуктулуг чоруунуң өзүлдезини талазы-биле шыларгангай чедишкенин чедип алган.

Боттарының бугурулгениң мурнакчылары болгаш чаарткычылары чок көдээ ажил-агый бугурулгениңиң чангыс-даа адырлары болгаш көдээ ажил-агыйның чангыс-даа культуразы болгаш чок.

Көдээ ажил-агыйның эртемни — колхозтарны болгаш совхозтарны бугурулгениңиң кандыг-даа адырларын мурнакчыларының шынчы эвилели болур. Көдээ ажил-агыйның мурнакчылары — улуг дуржулгалыг болгаш мергежилди кижилер — эртемни байдып, немел, хөгжүдүп турар.

Ам сорулга болза, эртемниң чедишкенин бурун өөренири, ажил-агыйны чорударының мурнакчы аргаларын өөренири болгаш шингээдиң алыры база көдээ ажил-агыйның моон соңгаары чечектелишкенин улам дүрген темпир-биле чедип алыры болур.

Көдээ ажил-агый культураларының дүжүттү, мал ажилының продуктулу, күрүнени мурнуга хүлээлгелерин чогуур өйүндө күсүлдеп — көдөңнү ажилчилериниң ажилының кол зөргүзү болур. Дүжүт дээш демисел ийи, чангыс хемчеглерни күсүлдеп-биле доосту берсе. Кол-ла чүве — чер ажилының нити культуразын бедидери болур. Ындыг болганда бот-боду-биле холбашмак болгаш бот-боттарын немештирип турар агротехниктиг хемчеглерниң дугайында чугуа турар ужурулг.

Агротехниктиг хемчеглерин ажилдап кылдырда болгаш непердериңде агротехниканы хамаан чок көр чорукту болдурус ужурулг деп чүвени утазы эргежок чугула. Бир эвес ук черин байдалыга тааржыр болза, хөрүнүң тарылганын, үнүштүгүн ажалдазынын, ажилдап кылырының хандыг бир системаны эң-не аяктыгы-биле чүгле мынаарда хереклеп болур. Кандыг бир колхозка, кандыг бир шөлге агротехниктиг аргаларың байдалын өөрени, шилип алырда ук черин, эртем шинчиледип албан черлериниң, ук черин дуржулгаш шөлдериниң, көдээ ажил-агый культура башкынарын ажилдарының, колхоз бугурулгениң мурнакчыларының ажилдарының дуржулгаларының болгаш аргаларының түңгелдерин барымдалаар херек. Чүгле мындыг байдалдарың үезинде агротехника чазыглардан болгаш чаңгыс аял чоруктан чайлап болур. Ажил херекке шак мындыг тывыңыр байдалдар көдээ ажил-агыйның бугу адырларының ажилдакчыларыга турар ужурулг.

Бистиң чуртувуста бугурулгеге херектигер ужурулг мурнакчы дуржулга чыгыңган болгаш эртемниң дыка хөй чедишкениери бар. Мурнакчылар

ның дуржулгазын болгаш эртемни, техниканың чедишкенин калбаа-биле шингээдири социалистиг көдээ ажил-агыйның моон соңгаар кестүп көрбөн чечектелишкенин чедип алып арганы бээр.

Ыналча-даа көдээ ажил-агыйның организаастары, эртемниң албан черлери, машина-трактор станциялары бугу колхозтарны, совхозтарны болгаш МТС-терниң ажилының практиказынга эртемни болгаш мурнакчы дуржулганың чедишкенин үргүлчү өөренири ниятижер болгаш непердериң кириер чорукту организаастаайн турган. Оң түңгелде эртемниң үнелиг ажилдышынары, көдээ ажил-агыйның мурнакчыларының аягылап кылганы чаа аргалары болгаш хемчеглери массалыг аягылашыны тыппайн турган. Дыка хөй колхозтарны болгаш безин бүдүн районнарың ажилдарының практиказы-биле хынаыткан хөй-хөй шөлге дүжүттү дыка немелдиз бээр агротехниктиг чаа хемчеглериниң дугайында пропаганда чорутпайн, бугу колхозтарга болгаш совхозтарга янавалда непердериңиң сүмелейн турган чүдүлдер тургула.

Көдээ ажил-агыйның хөгжүлдезиниң амгы чадазында советтик көдээ ажил-агый эртемниң амгы үеде чедишкенин база колхозчу болгаш совхозчу мурнакчы практиканың сөөлгү чылдарының дургузунда чыгып алган байлак дуржулганы бугу колхозтарга, совхозтарга болгаш МТС-терге непердериң шингээдири болгаш пропагандалары онза чугула ужуру-дузалыг болуп турар. Эртемни болгаш мурнакчы дуржулгаларың чедишкенин көдээ ажил-агыйның бугурулгениңе непердериң кириер болгаш пропагандалары — күрүнениң эң чугула улуг херээ болур. Бо болза, — көдээ ажил-агыйны удуртурун, чарлы болбас кезе, чер ажилының болгаш мал ажилының культуразын бедидериниң көдээ ажил-агыйның бугу адырларының хажык чок көдүрүлүшкүнүң болгаш хөгжүрүңүң кол чүдүлдериниң бирөөзи болур.

Чазак черинде эртемниң болгаш мурнакчы дуржулгаларың чедишкенин колхозтарны, совхозтарны болгаш МТС-терниң бугурулгениңе непердериң кириерин болгаш пропагандаларың хөрзөн калбартырың талазы-биле хемчеглерни доктааткан. Ол хемчеглерин көдээ ажил-агыйның бугу ажилдакчылары деткир деп чүвеге дадалааа чот.

Бо бугу ажилдыг чарлы болбас кезе болза, колхозчуларны, совхозтарны болгаш МТС-терниң ажилдакчыларының агрономиялыг болгаш зоотехникти билдирениң деңгелин бедидери болур.

Каадырлар бугу чүвени шийтирлээр деп эш Сталин өрөткен. Колхоз тургузууңуң өзүлдеп болгаш бичыктышыны болгаш ажилының кады бистиң каадырларымыз база-ла өзүп турар.

Колхозчу көдөңнө хөй санын организааторлар болгаш тускай эртемнигер, механизаторжулар, чер болгаш мал ажилының шыларгангай мастерлери бар. Олар Ленин—Сталинның партиямын кижизиткени-биле бодунуң Төрзөн күрүнениң күчүзүн көвүдери, колхозтарны бичыктыр дугайында тургушт аягылап турарлар. Колхозтарны өзүлдезини айым-биле колхозчу каадырларга негелде база-ла бедип турар. Бугу колхозчуларны боттарының хөрзөниң ёзуулг тускай эртемнигер кылдыр херек.

1950 чылдан эгелээш, колхозчу көдөдө бугурулгеден чартыктырбай үш чыл хуусаалыг ө

И. В. Сталинның „Правданың“ корреспондентизи-биле беседазының дугайын даштыкы чурттарда бижип турары

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА. Февраль 17-де Праганың бугу солуннары И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын бирги арныннарга парлап үндүргенер. Солуннар болза, тайбыңны тугуңуң улут тудукчузу И. В. Сталинның чурттарына база үндүрген. «Хостуг сөс» деп солун «СССР-ниң политиказын сорулгазы болза, тайбыңны камгалап алырыңа болза» деп аге-биле эш Сталинның беседазын парлап үндүрген.

«Лидова демократие» солунуң демдегел турары болза: «Совет Эвилели дайынны чайладырыңа болза, тайбыңны камгалап алырыңа политиказын чорудуп турар».

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН. Пекин радиозу эш Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын утказын тодаргай-биле дамчыткан.

БОЛГАРИЯ

СОФИЯ. Эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын бугу болгар солуннар көскүлүң улут аге-биле парланнар.

Солуннар болза, эш Сталинның чурттары бирги арныннарга үндүргенер.

Эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын февраль 17-де София радиозу каш удаа дамчыткан.

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ. Февраль 17-де «Сабанд неп», «Непсава» болгаш «Мадьяр Немет» солуннар эш Сталинның беседазын бирги арныннарга улут аге-биле парланнар.

Эртен үнгөн солуннар «Лидова демократия», бугу киши төрөлгөсүнүн эне амьдыралчы айтырылларына хамаларышкан ол беседазын хоорайлар биле суурларга, заводтар биле фабрикаларга, албан черлер биле өөредилге черлеринге ижи-биле чугаалакчы көрүп аге-биле парланнар.

Тайбың лагериниң удуртчузу улут Сталинның чугааларын Венгрияның улус массалары чер болганын-га-ла чаңгыс эп-сеткил-биле хүлээп алганнар.

РУМЫНИЯ

БУХАРЕСТ. Февраль 17-де румын солуннар эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын парлап үндүргенер.

ПОЛЬША

ВАРШАВА. Польшаның бугу солуннары эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын бирги арныннарга парланнар. Солуннар болза, эш Сталинның чурттарына база үндүргенер.

ГЕРМАНИЯНЫҢ ДЕМОКРАТИЯ РЕСПУБЛИКАЗЫ

БЕРЛИН. Февраль 17-де «Нейсе дейчланд» солун эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын бирги арныннарга парлап. Лейбциг радиозу беседазын бижимелин догерезин тодаргай-биле дамчыткан.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Февраль 17-де Парижтин бугу солуннары эш Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын бирги арныннарга парлап үндүргенер.

«Юмэнтэ» солун «Бугу делегей байдалың дугайында Сталинның чугула меделелдери» деп аге-биле беседазын бугуңуң биле бирги арныннарга парлап. Уэ солун И. В. Сталинның чурттарына база үндүргенер.

«Либерасьон» солун бодунуң бирги арнынна «Совет Эвилели болза, дайынны болдурбас болгаш тайбыңны камгалап алырыңа утказын политиказын чорударын чайгылаш чокка үргүлчү» деп аге-биле парланган.

Кыдаттын улус республиказының улустуң Төп чазааның даштыкы херектер министри Чжоу Энь-лайнның меделгели

ПЕКИН. Синьхуа агентелиниң дамчыдып турары болза, 1951 чылдың январь 30-де КНО-нун Кол Ассамблеязының бир дугаар комитетинде күрүнелерниң хой нурузу Американың Катышкан Штаттарының тергидели болгаш албадалы-биле чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар дугайында азий болгаш араб чурттарың салалык күш чок болдурган, база 12 чурттарың резолюциязын Совет Эвилелиниң эдилгезин күш чок болдурган АКШ-тың Кыдатты хоп өзү-биле бурудаткан резолюцияны дүрүм чокка хүлээп алган.

Ооң-биле дараалаштыр февральдин 1-де КНО-нун Кол Ассамблеязы шак-ла ындыг янзы-биле АКШ-тың резолюциязын дүрүм чокка хүлээп алган.

Кыдат улус республиканың улустуң Төп чазааның Даштыкы херектериниң министри Чжоу Энь-лай бо дугайында мооң адаанда меделгели кылган.

Кыдат улус республиканың улустуң Төп чазаа Кореяның айтырын болгаш Азияның өске-даа чугула айтырылларын кезеде-ле тайбың өзү-биле таарыштырар дээш туржуп турган. Эртен байдалчы кирбээли; бо чылдың январь 17-де Кыдаттың улустуң Төп чазаа КНО-нун Кол Ассамблеязының бир дугаар комитетинде ол айтырылларын дөрт чүлүн кирип турар саналды кириген.

Ооң соонда Азияның болгаш 12 араб чурттарың корей айтырын болгаш Ыраккы Чөөн чүктүн өске-даа айтырылларын шиттирлээр сорулга-биле чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар дугайында боттарының резолюциязын кириген. Ол резолюцияны ады болгаш утка-шынары чамдык эдилгелери хереклээр-даа болза, ол дугайында Совет төлөниң эдилгези-биле чергелештир 12 чурттарың ол резолюциязы тайбыңче өзүлүп чүткүлүң дугайын тодаргай чугаалап турар.

Катышкан Националарның Организациязының чурттарың хой-нурузу Американың Катышкан Штаттарының тергидели болгаш албадалы-биле Совет Эвилелиниң, Польшаның, Чехословакияның болгаш Индия, Египет өске-даа 12 чурттарың резолюциязын чогадыкчылары—күрүнелерниң хой нурузуң күженишиңни, бугу делегейде тайбыңга ынак кижилерниң күзелин херек чокка санааш, КНО-нун Кол Ассамблеязының бир дугаар комитеди январьның 30-де 12 чурттарың резолюциязын, Совет Эвилелиниң кириген эдилгезин хүлээп, Катышкан Штаттар боттарың агресси дайынны оон мый-даа калбаргус дээш, Кыдатты Кореяга агрессор деп чарлаан АКШ-тың холчу резолюциязын хүлээп алган.

Ооң соонда Кол Ассамблеяның хура-лыга ол чурттар ындыг янзы-биле АКШ-тың резолюциязын хүлээп алган. Бо чорук болза, бугу делегейде тайбыңга ынак улустарга болгаш күрүнелерге Американың Катышкан Штаттары болгаш ооң сүлээлекчилери тайбыңны эвес, дайынны күзеп турары болгаш олар тайбың таарыштырылганың оруун кандыг-даа чажыт чокка дүөп турарын бүүрүдештир турар.

Катышкан Националарның Организациязының Кол Ассамблеязы болгаш ооң бир дугаар комитеди Айыыл чок чорутуң Чувелиниң бүрүн эргезинге халдаашкан, Кыдат улус республиканың дүрүм өзүлүп төлөөлөрүн кирилгези чокка улут шимээниң-биле АКШ-тың резолюциязын хүлээп алган, ол болза хоойлуга таарышпас, хоозун меге болгаш күш чок акт болуру чугаа чок, ынчангаш кыдат улус ага шиттирели-биле удурланнар турар.

АКШ-тың бо резолюциязын чүвениң шаныг байдалын бугуңуң биле хажыткан болгаш кара чүвени ач кылдыр солуп турар. Американың Катышкан Штаттары Кореяга өңүч-чөгдөн авыаастап үндүргеш, Кореяга халдаашкыны кылып, Кыдаттың Тайван ортулууче чаза басып киргени тодаргай турда-ла АКШ-тың резолюциязы Кыдаттың коммунист партиязы Кореяга интервенцияны кылган, база кыдат улустуң Төп чазаа Кореяга халдаашкыны боттандырыш турар деп нүгүлдөп бадаткан турар. Тайбыңга болгаш демократияга мыйнак делегейин бугу улустары Катышкан Штаттарың агресси чоруунга удурла-нып турар болгаш Кореядан болгаш Тайвандан америка шериңлерин үндүр-ерин негеп турда-ла АКШ-тың резолюциязы болза, боттарының чурт болгаш боттарының бажыңарын камгалап алыр дээш Кореяга дузалаар болгаш америка агресси чорукка удурларын сорулгалыг кыдат улустуң чөптүг чоруунга улур

хемчеглер алырын негеп, ол ышкаш, Кореядан Кыдаттың эки-турачыларын үндүрерин негеп турар.

АКШ-тың чазаа корей айтырын тайбың өзү-биле шиттирлээр дугайында Кыдаттың болгаш Совет Эвилелиниң янзы-бүрү саналдарын чаңгыс эвес удаа күш чок болдуруп, адан сөөлүңде чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар дугайында 12 чурттарың резолюциязын күш чок болдурган мыйраңай тодаргай турда-ла Американың Катышкан Штаттарының резолюциязы болза, Кыдаттың улус республиканың чазаа тайбың таарыштырылганы чөптүг алыр сорулга-биле Кореяга дайын үлгеденин соксадыр дугайында КНО-нун янзы-бүрү саналдарын хүлээп албаан деп бадаткан турар.

Баштай боолаашкыны соксаткан, ооң соонда чугаалакчылык кылдыр дээр дугайында АКШ-тың өскерлиги салалык хүлээп ал шыдавынчыс шының. Ынчангаш, дайынны соксадыр, шериңиң үндүрер болгаш ооң-биле хол-баакан бугу айтырылларын шиттирлээр дугайында чугаалакчылыктын чорудары-биле чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар дугайында санал кирген бис. Ындыг турбужа, чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар соонда кызгаарлатынган үеде боолаашкы соксадыр дугайында бугу-ле көдүрүлгөн айтырылларын талазы-биле чугаалакчылыктын чорудар мурунунда дугуржуп ал болур деп оон соңгааргы меделгелдерин кылырыңа АКШ-тың чазаа КНО-нун кижигүүчү — чурттарың хой нурузуң чорударыңче далашкан болгаш чеди күрүнелерниң конференциязын чымдырар дугайында резолюцияны күш чок болдурарыңче далашкан. Бо чорук дайынны калбартыр болгаш тайбыңны чөптүг алыр дугайында Катышкан Штаттарың бодалыңын тодаргай барымдаазы эвес деп бе? АКШ-тың агресси күштери Кореяга болгаш Тайванга бодунуң агресси чоруун калбартырын үргүлчүлээр, ол ышкаш калбак халдаашкыны болгаш хан төгүүшкүнү үргүлчүлээр бодалы мыйраңай тодаргай турда-ла АКШ-тың резолюциязы болза, Кыдаттың эки-турачылары Кореяга бодунуң агресси чоруун үргүлчүлээр турар деп бадаткан турар, ынчангаш Американың Катышкан Штаттары бодунуң сүлээчилерин бугу арта-биле дузалаарыңа болгаш Кыдатка «кандыг бир дузаны» көргүсезинче хыйгырыш турар. Кыдат улус Катышкан Штаттарың сүлээчилеринден «кандыг бир дузаны» каян-даа манавай турган, ындыгын кыдызында Катышкан Штаттарга ооң сүлээчилериниң берип турган янзы-бүрү дузаны мооң мурунунда Катышкан Штаттарың амтынын албай турган болгаш каян-даа ону келир үеде Кореяга өлүмүң согушкундан амы-тынн ап шыдапас. Харын кыдат улус америка империализмин агресси чүткүлүн улам тодаргай-биле көөр, бодунуң күжү-биле агрессорну чылча шаварыңа улам шиттир-лериң болгаш ооң сүлээчилериниң агресси дайынны калбартыр дээр орал-дакчылыктын кыдыгы ханы бээрине бугу эргежок чугула хемчеглерин алырын улам эки билеп алыр.

Катышкан Националарның Организациязына Индияның төлөзи КНО-нун Кол Ассамблеязының Полититяг комитетиниң кижигүүчүлери—чурттарың хой нурузуңуң январьның 30-нч кезезинде хүлээп алган шиттири болза, боолаашкыны кандыг-даа янзы соксатпас, кандыг-даа чугаалакчылыкты кылбас болгаш кандыг-даа тайбың таарыштырылга турбас дээш ол болур деп меделгезин шың. Американың Катышкан Штаттарың чазаа ол чурттарга бажышкыны кылып тургаш шак-ла ол сорулганы бодап турган. АКШ-тың резолюциязын өзүлүп сорулганы шак ында. Оон ыңай тодаргайлаарга, америка империализмин күженишиңни Кореяга болгаш Тайванга бодунуң халдаашкыны болгаш эжеленин, Вьетнамда болгаш Азияның Муруну-чөөн талазында интервенцияны үргүлчүлөрүнче, Япония-биле чаңгыс талалы тайбыңны керээзин чаргаш, ону барын талада Барың Германияны боо-чөпсөглөрүнче уланган, ооң бодалы чүл дээрге, Азияны, Европаның бугу делегейиниң улустары дайынче шымындырар бугу делегейге ооназы-биле тергидээр дугайында бодунуң күзелин боттандыра дээш болур. Американың Катышкан Штаттарың чазааның делегейге бо кыжанын шоолуг ажыт чок, ону боттан

дырарыңа чаңгыс күзөл четпес, ында дыт хой ойбактар бар деп чүвени айтса чогуур. Херентик ужуру чүдөл дээр болза, ол план АКШ-тың Кореяга агресси күштериниң калпалыг аштырышкынын, Катышкан Штаттарың боттарың иштиги болгаш оларның даштыкы-биле харылдааларында чөрүлдээр дыңсаан, тайбың дээш туржуп турар демократтың күштерин көстүп көрбөөн өзүлгезиниң үелеринде кылдынган шыдажыр арга чоктуң бажымы болур. Ол план бугу Кыдаттың, бугу Азияның болгаш бугу делегейиниң улустарының удурлаашкынын күженишиңни күчүлүп өзүлгезиниң мурунуга бүүрүнү-биле буступ буураары чугаа чок.

Американың Катышкан Штаттарының резолюциязында «ак-сеткилдиг дузалымчы» органын тургузар дугайында саналы, ол байдалды бүүрүнү-биле илередиң турар болгаш ол-ла үеде чамдык чымчак сеткилдиң, ынчалза-даа тайбыңыңар уян кижилерин астыктырар дээш оралдакчылыктын болур. «Ак-сеткилдиг дузалымчы» органы деп, ыңдыг дүрүм чок органын тургузар дугайы Кыдатты хоптап турар резолюция-ла көрдүнгөн. Бо болза, аяна бир-ле меделээр чорук эвес. Бо болза, кыдат улусту дорамчылаан ол болур. Кыдаттың улус республиканың улустуң Төп чазаа ындыг органын кандыг-даа кичигенейге албас.

АКШ-тың Кореяга агресси дайынны эгезинде Американың Катышкан Штаттарының президентизи Труман баштай 1950 чылдың июнь 27-нин дүшпө америка боо-чөпсөттиг күштерге Кореяга болгаш Кыдаттың Тайванның халдап кирер дугайында дужалды берген. Чугула ол хунуң кезезинде АКШ-тың чазаа ооң тергиделиниң адаанда турар Айыыл чок чорутуң Чувелиниң хой нурузуң Совет Эвилелиниң болгаш Кыдат улус республиканың төлөзи чок турар аразында дүрүм чок өзү-биле соңгаралдыгыл хун-биле Кореяга америка боо-чөпсөттиг агрессияны чүлүлдөп көөрүнчө албадан, ол аразында АКШ-тың бодунуң артырып алыр деп оралдакчылыктын Тайван дугайында чуну-даа мыйтаван. Айыыл чок чорутуң Чувелинде Совет Эвилелиниң ам турар төлөзи Уставтын сагылгазын көрүп, чөптүг чорутуң деткип турар үеде Кыдаттың нүгүлдөөн АКШ-тың резолюциязы Кол Ассамблея шуут кириген болгаш оозу-биле улут күрүнелериниң чаңгыс эвиниң принципин үрешпаан, Айыыл чок чорутуң Чувелиниң ажымы-биле, база дүрүм чок өзү-биле ооп калган. Ындыг турбужа, Американың Катышкан Штаттарының резолюциязын, чүгө АКШ-тың чазааның кыжаны болгаш садым алышкын хевирлиг күштүг бажышкыны-биле улут күш үндүртүп тургаш, дүрүм чок өзү-биле хүлээп алдынган.

Шынында АКШ-тың резолюциязын дурдалаштыр турар чурттарың чону чер бөлүрүзүнүн чонуңуң чартымында хей, а 12 чурттарың резолюциязын деткип турар чурттарың чону 1.400 миллион болуп турар. Бир эвес Американың Катышкан Штаттарының чазаа Катышкан Националарның Организациязының хой нурузуңуң дугайында тергиделдиң болгаш албадалыңын политиказын чорудуп шыдапас турган болза, бугу делегейге тайбың шагдала тургустунган турар ийик. КНО-нун Кол Ассамблеязының бир дугаар комитетинде Совет Эвилелиниң төлөзи: Американың Катышкан Штаттарының резолюциязы дээш бадалып турарлар ол үлгедигиниң алызын дугайында улут харысалганы боттарыңа ап турар деп кончуг эки чугаалаан. Ынчангаш, ол резолюцияны, Американың Катышкан Штаттарының дүрүм чок, ындыгын, агресси, реаксия болгаш империализм резолюциязын көмөр дээш демисел, ону бүүрүнү-биле бузуп дүжүр дээш демисел, чүгө корей айтырын болгаш Азияның өске-даа чугула айтырылларын тайбыңны биле шиттирлээриниң оруун тургузар эвес, харын бугу делегейиниң мыйнагы тайбыңны камгалалы дээш агресси дайыңа удурлааның болгаш Катышкан Националарның Организациязының Уставының ат-алдарын катап тургузарыңа суурну база-ла тургузар.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар Улустуң армиязының Кол командьлалының дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-демократтыг республиказының Улустуң армиязының Кол командьлалының февраль 18-те дамчыткан меделезинде чугаалап турары болза, фронтунуң бугу участоктарына мурактык дайынчы чорудулгалар чоруп турган.

(СЭТА).

Соңгу тараачын Муруну Кореянык тараачын эвилелдерин катыштырган

СОҢГУ КОРЕЯ. Чоокта чаа Пхеньяна Соңгу болгаш Муруну Кореянык тараачын эвилелдериниң Төп Комитеттериниң катышкан пленуму болуп эрткен.

Кореянык күш-ажылыч партиязының Төп Комитетиниң үш дугаар пленумунуң түңгелдериниң дугайында болгаш тараачын эвилелдериниң ээлчеглиг сорулганын дугайында Соңгу Кореянык тараачын эвилелдериниң дарганың ора-лакчызы Хен Чер Тен илеткел кылган болгаш эвилелдиниң ажылыңың дугайында тодаргай чугаалаан.

Кореянык күш-ажылыч партиязының удуртулгазы-биле эвилел болза, аграр реформазын чорударыңа улут ролди ойнаан болгаш Соңгу Кореянык тараачын аас-кежигитиг амьдыралды тургузарыңа дузалаан деп Хен Чер Тен чугаалаан. Дайыннык баштайгы хуннеринде эгелээш эвилел бодунуң бугу ажылың дайын байдалыңа таарыштыр тургускан. Шунту чүве фронтта Шунту чүвени дайынны тилээрине! Фронтта боттук дузалажыр дээш тараачынар бо лозундарың ада-биле кызымаккай ажылдап турганнар. Корей тараачынар тилелгесе бүүрүлдиг. Корей тараачынар америка агрессорларын көөр хончу чок. Фронтта дузалымчы көргүзүрүнүн талазы-биле массалыг ажылды калбак тургусканың түңгелинде Соңгу Халгын мейлүүн тараачынары фронтту оон вагон далган чоруткан. Дайыннык чүгө баштайгы айында олар фронтту дузалаарыңа фондузунга 337 баш мыйысты улут бода малды, 335 хаваныңы база фронттуге 84.614 белектерин чорудуп берген. Тяган молкузунга таараачынар Улустуң армиязын 8.545 шоодай ристи чорудуп берген.

Санал-шүгүмчүлөргө чүве чугаалаан тараачынар болгаш молжурлар, уездилерниң болгаш волостыларнык тараачын комитеттериниң удуртуучулары дайынны туулунга чедирер деп боттарың шиттирелин илередиң турган. Часкы тарылга кампанызын хуусаазында эртерирен, тарылга шолун өстүрерин болгаш дүжүтү бедилерин олар хүлээп алганнар.

Муруну болгаш Соңгу Кореянык тараачын эвилелдерин Бугу Кыдаттың тараачын эвилелинге катыштырар дугайында пленум чаңгыс эп-сеткил биле шиттир үндүргөн болгаш эвилелдиниң ээлчеглиг сорулганын төлөвилээш. Эвилелдиниң программаны болгаш уставын чогадып кылдыр комиссияны тургускан. Эвилелдин Төп Комитетиниң дарганың Ли Гу Хун, дарганың ора-лакчылары Хен Чер Тен, Ким Си Чже болгаш Хан Хон Гык оларын соңгаан.

Пленумнуң киржикчилери бугу делегейиниң ажалчы чоннарыңа генийл баштыкчызы Сталина, Джун Ир Сен болгаш Мао Цзе-дунга байырлыг чагааларын чоруткан.

(СЭТА).

Великобританияда өртөк улгадышкыны

ЛОНДОН. Англияның электротергетика эргелелиниң баштаар чери, хемүр өртөк улганың түңгелинде, электри энергиязын өртөк база ол кире улгадып болурун чарлаан.

Газ үлөтүрүүнүң төлөөлекчи, газка база өртөк төлөвириниң улгадышкыны болур деп меделгезин.

Хандырылганың министри Страус, февральдин 12-де обшчалар Палатазының айтырылларын харылап тура хемүр-даш өртөк улганын төлөөдө, демирин болгаш кандыг өртөк улгатырары эргежок чугула дээрзин меделгезин.

(СЭТА).

ХРОНИКА

СССР-ниң дээди өөредилге Министринге эш Всеволод Николаевич Столетову СССР-ниң Дээди Советиниң Президиуму томуялан.

Өске ажылыч шилээни-биле эш С. В. Кафтамову СССР-ниң дээди өөредилге Министрин хүлээлгезинде СССР-ниң Дээди Советиниң Президиуму хостаан.

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

Триестиниң коммунист партиязының съездизинде

РИМ. «Уинта» солунуң дыңнатканы болза, февраль 10-да Триестиниң хостуг девискирниц коммунист партиязының съездизинде партиязың секретари Ниттрио Видали съездизин мурунунда Совет Эвилелинге, большевиктерниң кайтамчыктыг партиязыңа улут баштыкы болгаш башкы Иосиф Виссарионович Сталинга байыр чедирген.

Видали бугу делегейин байдалын чугаалавышпаан, ооң соонда англи-америка шериң эгер-чаргаларының чорудуп турар империалисттик политиказын уруңуңда Триестиниң таарышканын эконом талазы-биле аар-берге байдалын демдеглээш. Бо политика болза, садым болгаш үлөтүрүүнүң соксаткан, ол болза, чүгө ажалчы аңгыга когарал чедирип турар эвес, харын Триестиниң бугу чурт тачкы чоңуңа когарал чедирип турар деп демдеглээш.

Оон ыңай Триестиниң коммунисттериниң тайбыңны камгаларының талазы-биле ажал-чорудулгазын киргеш Видали, Триестиниң проблемазы болза, тайбың дээш демискирниц проблемазы болуру ол тур деп айткан.

Дайыңа удур демиселди дыңдырарыңа триестиниң Видали кыйгырган. Съездиге бугу төлөөлериң дыңдыгы адым чаксаашкының ада-биле ВКП(б) ТК-ның мооң адаанда телеграмманы дыңдаткан.

ТРИЕСТИНИҢ ХОСТУГ ДЕВИСКЭРИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИАЗЫНЫҢ III ДУГААР СЪЕЗДИНИҢЕ

Совет Эвилелиниң коммунист партиязының Төп Комитеди Триестиниң хостуг девискирниц коммунист партиязының III дугаар съездизиниң төлөөлериң байыр чедирип тур. Триестиниң коммунисттериниң оларның тайбыңны херээ дээш, демократия болгаш ажалчы чоннарың чурталгалыңың амьдыралчы эрге-ажымы дээш демиселинге чедирешкениң болурун күзөй тур.

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының Төп Комитеди.

Съездиге ол ышкаш Кыдаттың коммунист партиязының Төп Комитетиниң байыр чедирген телеграмманы хүлээп алган, ону база катап үр адым чаксаашкыны-биле уткуп алган.

ЛОНДОН. Лондон радиозунуң дыңнадышкыныдан алырга болза, англиянык обшчалар палатазында даштыкы политика дугайында санал-шүгүмчүлөп чоруп турар. Чазактың мурунунда премьер-министр Эттли кол меделел кылган. (Даштыкы херектер

министри Бевин арааны билдингир), Эттли бодунуң чугаазыңа Совет Эвилелиниң политиказын дугайында кыжанышкынын каталтап бадым хаваны, бугу делегейиниң байдалыңың бергедээшкениң турбушан турарыңа

харысалганын Совет Эвилелиниң кырыңа онааштырарын кызыккан.

Эттли бодунуң чугаазыңың хей нурузуңуң корей айтырының, дугайын чугаалаан.

(СЭТА).

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл Шетиниң кудумчузу, бажык 7. ТЕЛЕФОННАРЫ: Харысалгалыг редакторнуң 3—62; редакторнуң оралачызының, хары салгалыг секретарының—3—68; партия амьдыралы, пропаганда болгаш агитация, литература болгаш уран-чүүд, көдөзө ажал-агы, иштиги информация, үлөтүр болгаш транспорт, чагаа килдисте риниң, бухгалтериянык—3—66.

Облуккуомунд тавографыла